

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Open vragen

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

bron 1

De wereld

bron 2

Vier vakantiefoto's

foto 1

foto 2

foto 3

foto 4

- 2p 1 In een aardrijkskundeles laat de docent vier verschillende foto's zien (zie bron 2) die genomen zijn tijdens diverse vakanties over de hele wereld. Hij vraagt aan de klas of ze de foto's op de juiste plek op de wereldkaart (zie bron 1) kunnen zetten.
- Neem de nummers van de foto's over op het antwoordblad en zet er de juiste letter achter van de plaats op de kaart.
- 1p 2 Bij welke bestemming uit bron 1 is het tijdsverschil met Nederland het **kleinst**?
- A bij A
  - B bij B
  - C bij C
  - D bij D

bron 3

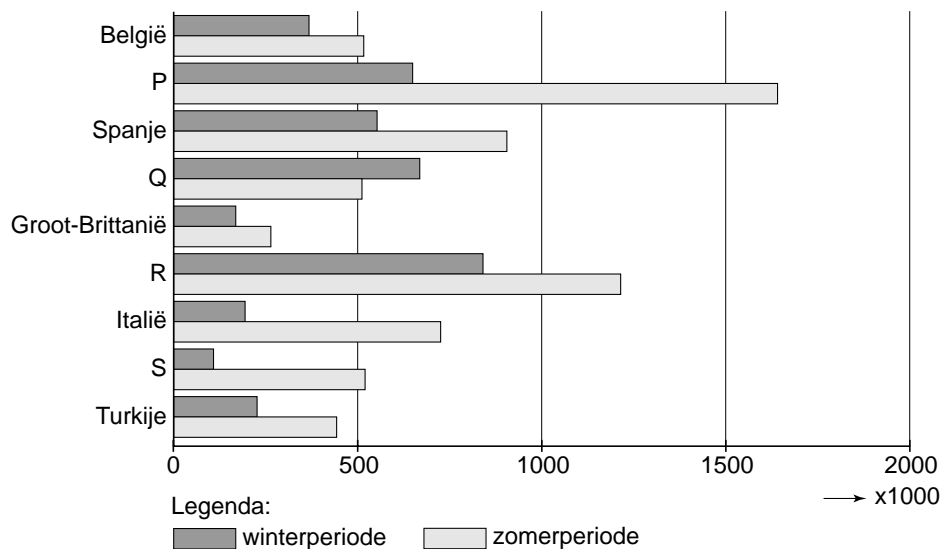
Op vakantie in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw

- 1p 3 In bron 3 is te zien hoe gezinnen eind jaren '50 begin jaren '60 van de vorige eeuw op vakantie gingen.
→ Noem een verschil met hoe Nederlandse gezinnen tegenwoordig vaak op vakantie gaan.
- 1p 4 Sinds de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw is de vakantieparticipatie in Nederland toegenomen.
Hoe groot is de vakantieparticipatie in de periode 2002 tot en met 2008?
A ongeveer 50%
B ongeveer 60%
C ongeveer 70%
D ongeveer 80%
- 1p 5 In 2009 ging het in Nederland economisch minder goed dan in 2008. Welk gevolg heeft dit gehad voor de Nederlandse vakanties in 2009 in vergelijking met 2008?
A Nederlanders boekten in verhouding meer korte dan lange vakanties.
B Nederlanders boekten in verhouding meer treinvakanties dan autovakanties.
C Nederlanders gingen meer naar Australië dan naar Thailand.
D Nederlanders gingen meer op wintersportvakantie dan op zomervakantie.
- 2p 6 Tegenwoordig gaan meer Nederlanders op vakantie dan vroeger.
→ Noem de twee redenen.

bron 4

Aantal lange vakanties van Nederlanders in het buitenland per land van bestemming, naar seizoen, 2009

- 2p **7** In bron 4 is op vier plaatsen de naam van het betreffende vakantieland weggelaten en vervangen door de letters P, Q, R en S. In willekeurige volgorde gaat het om Duitsland, Frankrijk, Griekenland en Oostenrijk.
 → Noteer de letters P, Q, R en S op het antwoordblad en schrijf het juiste vakantieland erachter.
- 1p **8** In bron 4 zijn alleen de lange vakanties aangegeven.
 Welk van de volgende landen heeft het hoogste aantal korte vakanties van Nederlanders?
A België
B Groot-Brittannië
C Spanje
- 1p **9** Bij buitenlandse vakanties van Nederlanders is de auto het favoriete vervoermiddel om de bestemming te bereiken.
 Bij welk land uit bron 4 speelt de auto als vervoermiddel naar de bestemming het **minst** een rol?
A Italië
B Spanje
C Turkije
- 1p **10** In bron 4 zie je een land met in totaal (winter en zomer samen) het kleinste aantal lange vakanties van Nederlanders.
 → Welk land wordt hier bedoeld en noem een reden waarom dit land minder Nederlandse toeristen trekt dan de andere landen.

bron 5

Twee populaire bestemmingen van de Nederlanders

Pak nu deze unieke lastminute

Kreta: Gouves park **** All-inclusive

Het hotel is gelegen in het dorpje Gouves en op 300 meter van het zandstrand. Dit hotel bestaat uit meerdere gebouwen, waarin de diverse type kamers zijn ondergebracht. Het geheel vormt een mooi resort dat over alle faciliteiten beschikt om een geslaagde vakantie te bieden. Zoals zonneterras, 3 poolbars, Griekse taverne en Nederlands sprekende animatie.

U verblijft op basis van all-inclusive.

van € 949

nu voor

€ 499 per persoon

2 volwassenen + 2 kinderen:

totaalprijs van € 3.069

nu voor € 1.899

vertrek 12 juli - 19 juli

Vakantietopper

Turkije

Sealight Resort *****

Ultra All-inclusive

va. **€ 499** per persoon per week

vertrek 28 sept. t/m 15 okt.

+ 19 t/m 31 okt.

Vertrek 16 t/m 18 okt € 649

“In één woord geweldig”, “Een aanrader voor allen”, “Een hotel dat zijn sterren waard is”, “Mooi, modern hotel, zeer mooi zwembad, vriendelijk personeel”, “De spa en wellness was helemaal het einde!”, “Eten heel lekker en genoeg variatie” ...en zo kunnen wij nog wel even doorgaan met de reacties van gasten die in Sealight Resort verbleven. Wilt u ook genieten van de vele faciliteiten die Sealight Resort u te bieden heeft, boek dan nu nog dit hotel want voor de prijs hoeft u het niet te laten!

1p 11 Tijdens een aardrijkskundeles laat een docent advertenties zien van twee populaire vakantiebestemmingen (zie bron 5).

Naar aanleiding van deze advertenties doet Ibrahim de volgende drie uitspraken:

- 1 Beide bestemmingen zijn “verre bestemmingen”.
- 2 Beide bestemmingen zijn voorbeelden van massatoerisme.
- 3 Beide advertenties richten zich op het hoogseizoen.

Welke uitspraak is of welke uitspraken zijn juist?

- A alleen 1
- B alleen 2
- C alleen 3
- D alleen 1 en 2
- E alleen 1 en 3
- F alleen 2 en 3

bron 6

Een reis naar St. Petersburg

St. Petersburg: in de voetsporen van de Tsaren

Het prachtige en statige Sint Petersburg spreekt bij velen tot de verbeelding. Dit 'Venetië van het Noorden' lijkt verdacht veel op ons eigen Amsterdam, waar Tsaar Peter de Grote dan ook inspiratie opdeed voor zijn stad. St. Petersburg ligt aan de Finse Golf die in verbinding staat met de Oostzee. St. Petersburg is net als Amsterdam gegroeid door de belangrijke havenfunctie. De unieke architectuur kreeg vorm onder Elizabeth en later onder Catharina II. Als 'venster naar Europa' en hoofdstad van het Russische Rijk van 1712 tot 1917, werd St. Petersburg de bakermat voor kunst en literatuur.

3 dagen**** Hotel Park Inn Pulkovskaya

Eén van de grootste hotels van St. Petersburg met veel faciliteiten voor zowel de zakenman als de toerist.

vanaf € 428.

bron 7

Een reis van Moskou naar Vladivostok met de Trans-Siberië Expres

Legenda:

— route van de Trans-Siberië Expres

bron 8

Een bijzondere treinreis met de Trans-Siberië Expres

Maak kennis met de uitgestrekte naaldwouden van Siberië en de gewoonten van de Mongoolse volkeren in het Aziatische deel van Rusland.

bron 9

Een excursie vanuit Kiev naar Tsjernobyl

Met twintig andere toeristen rijden we door het heuvelachtige landschap tussen de Oekraïense hoofdstad Kiev en Tsjernobyl, naar de kernreactor die op 26 april 1986 ontplofte. Er ontsnapte veel radio-actieve straling die gevaarlijk is. Nu mogen we als toerist gaan kijken wat de gevolgen zijn voor het landschap, planten en dieren. De trip met SoloEast Travel lijkt op tientallen andere 'ecological tours' die toeristenbureautjes in Kiev aanbieden. De prijs varieert, van 100 tot 1000 dollar. Daarvoor krijg je een dagretour met een bus en een gids.

In de voormalige Sovjet-Unie zijn er veel toeristische bestemmingen. Daaronder zijn heel bijzondere te vinden. In bron 6 tot en met 9 vind je een aantal van deze bestemmingen.

- 1p **12** Op grond van de bronnen 6 tot en met 9 kun je bij één van deze bestemmingen spreken van een korte vakantie en bij één van dagtoerisme. Bij één van de vakantiebestemmingen is het goed mogelijk natuur- en cultuurbeleving te combineren.

Wat is de juiste combinatie van bestemming en type vakantie?

	korte vakantie	dagtoerisme	combinatie natuur-cultuur
A	St. Petersburg	Siberië Expres	Tsjernobyl
B	St. Petersburg	Tsjernobyl	Siberië Expres
C	Siberië Expres	St. Petersburg	Tsjernobyl
D	Siberië Expres	Tsjernobyl	St. Petersburg
E	Tsjernobyl	St. Petersburg	Siberië Expres
F	Tsjernobyl	Siberië Expres	St. Petersburg

- 2p 13 De toerist moet bij sommige reizen in de winter rekening houden met extreem koud weer. De reis met de Trans-Siberië Expres wordt vanwege de koude zelfs afgeraden voor de wintermaanden.
Irkutsk heeft een gemiddelde januaritemperatuur van -30 graden Celcius! In St. Petersburg is het gemiddeld -8 graden Celcius.
→ Noem een oorzaak waardoor het in het meer zuidelijk gelegen Irkutsk in de winter toch kouder is dan in St. Petersburg (zie bron 6 en 7).
- 1p 14 De absolute afstand tussen Irkutsk en Vladivostok is kleiner dan de relatieve afstand over het spoor tussen beide plaatsen.
→ Noem hiervan een reden met behulp van bron 7.

bron 10

Een bijzondere vakantiebestemming in Namibië in Afrika

Vakantie in Namibië

Weidse uitzichten en pastelkleurige landschappen vormen het decor voor deze reis. U krijgt een eigen auto en u verblijft in comfortabele lodges van een internationale hotelketen met een zwembad en airco ter verkoeling. U reist door ongelooflijke woestijnlandschappen met de hoogste zandduinen ter wereld. U maakt uitgebreid kennis met de manier van leven van de traditionele Himba-stam. Ook ziet u in het noorden woestijnolifanten, zwarte neushoorns, gemsbokken in een land van zoutpannen. Betoverende schoonheid.

- 2p 15 In bron 10 wordt een vakantiebestemming beschreven.
→ Welke drie begrippen zijn op deze vakantie van toepassing? Kies uit de volgende begrippen:
- cultuurvakantie
  - duurzaam toerisme
  - massatoerisme
  - natuurlvakantie
  - verre bestemmingen
- Noteer de juiste begrippen op het antwoordblad.
- 1p 16 Welk nadeel heeft deze reis voor de lokale bevolking in Namibië?

bron 11

Bali gewaarschuwd voor watercrisis

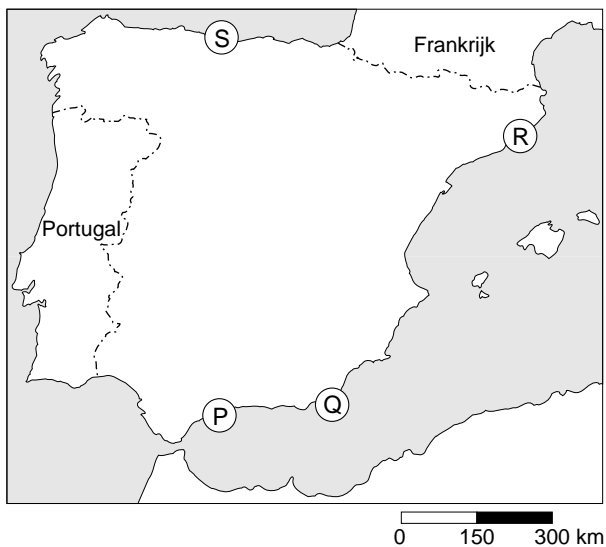
Bali in Indonesië is bekend om de vriendelijke bevolking, de Hindoestaanse cultuur en de prachtige terrassen met geïrrigeerde rijstvelden. Het eiland ontvangt jaarlijks veel Westerse toeristen. De snelle bevolkingsgroei en de groei van het toerisme op Bali, kan gaan leiden tot een ernstige watercrisis op het eiland. Hotels en grote vakantieresorts op 15 toeristische plekken hebben het grondwater teveel uitgeput waardoor de beschikbare watervoorraden sterk verminderd zijn.

De overheid in Bali heeft onlangs nieuwe wetten opgesteld om overmatig gebruik van water tegen te gaan. Maar er worden nog steeds nieuwe toeristenplaatsen tot ontwikkeling gebracht en het aantal bezoekers neemt alleen nog maar toe. Een lichtpuntje is dat de nieuwe nederzettingen tot nu toe vrij klein zijn. Er is een bouwvoorschrift dat de bebouwing nergens hoger mag zijn dan een kokospalm (drie tot vier etages). Daarbij komt dat veel hotels gebouwd zijn in Balinese stijl en in mooie tuinen gelegen zijn.

- 1p **17** In de tekst van bron 11 wordt gesproken over een watercrisis in Bali. Het Indonesische eiland Bali ligt dicht bij de evenaar.
→ Waarom verwacht je bij deze geografische ligging eigenlijk geen watertekort op het eiland?
- 1p **18** Het watertekort kan, naast de toeristenindustrie, ook een andere belangrijke economische activiteit op Bali treffen.
→ Welke activiteit zal dit zijn?
- 1p **19** De overheid in Bali heeft jarenlang de grote hotelketens hun gang laten gaan bij het winnen van grondwater. Naast het teveel gebruik van water ontstaan er nog meer problemen als veel toeristen bij elkaar in hotels verblijven.
→ Noem een voorbeeld van een milieuprobleem dat dan kan ontstaan.
- 1p **20** Naast het aantasten van de natuur kan een stijgend aantal toeristen op Bali ook een negatief effect hebben op de cultuur.
→ Geef een voorbeeld van een negatief effect op de Balinese cultuur.
- 1p **21** In de tekst van bron 11 wordt gesproken over een bouwvoorschrift voor hotels. Wat probeert de overheid in Bali te bereiken met dit bouwvoorschrift?
A het tegengaan van betonkusten
B het tegengaan van natuurrampen
C het verminderen van strandtoerisme
D het verminderen van cultuurtoerisme
- 1p **22** De komst van nieuwe hotels kan een positief effect hebben voor de plaatselijke economie op Bali.
→ Noem een reden waarom de lokale bevolking niet altijd voordeel heeft van de komst van nieuwe hotels en toeristen.

bron 12

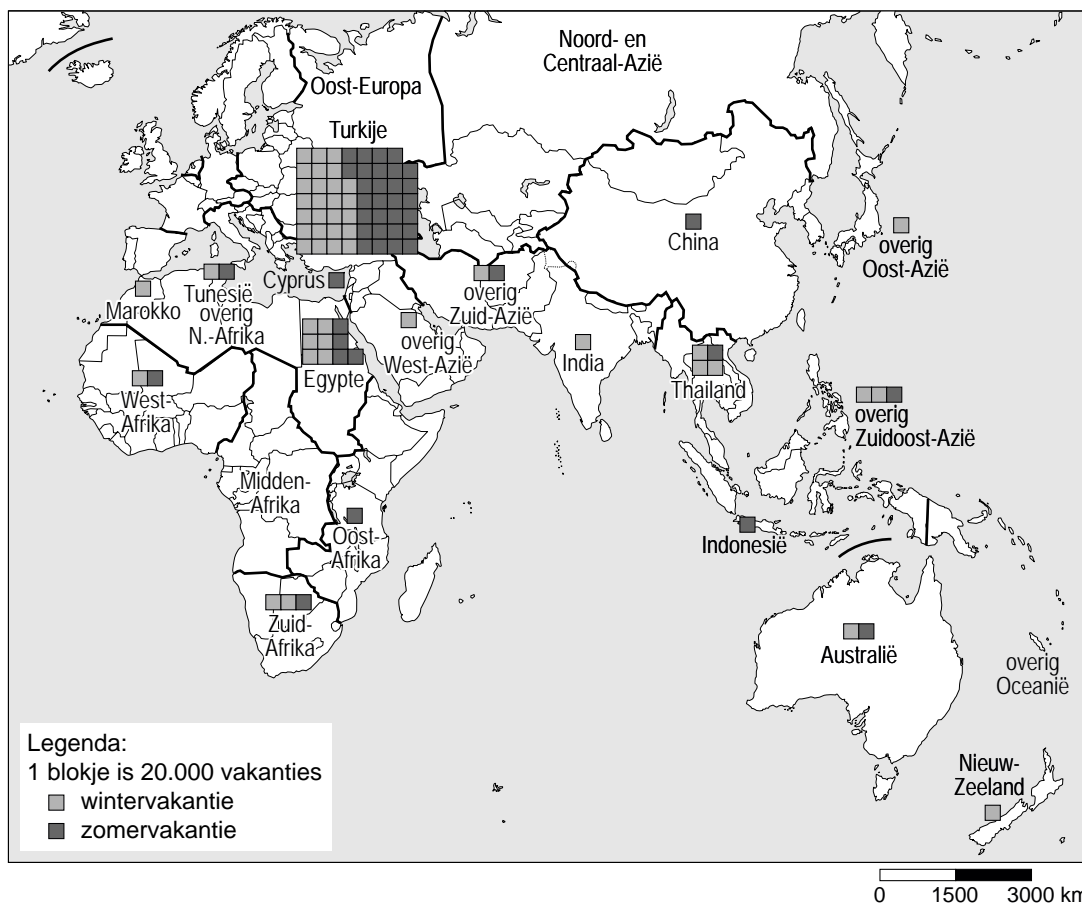
Spanje

- 1p **23** Met welke letter is in het kaartje van bron 12 de Costa Brava aangegeven?
- A P
  - B Q
  - C R
  - D S
- 1p **24** In de jaren negentig nam het aantal toeristen naar de Spaanse Costa's af. Dit kwam onder andere doordat de Spaanse Costa's concurrentie kregen van andere landen.
Van welke twee andere landen aan de Middellandse Zee kregen de Spaanse Costa's vooral concurrentie?
- A Turkije en Griekenland
  - B Turkije en Italië
  - C Griekenland en Italië
  - D Italië en Egypte
- 1p **25** De Spaanse Costa's raakten eind vorige eeuw in verval als toeristengebied. Ze hadden last van een negatieve beeldvorming bij veel toeristen. De Spaanse Costa's bieden nu ook andere soorten vakanties aan. Hiermee hopen zij het negatieve beeld weg te nemen en weer meer toeristen te trekken.
Welk soort reizen wordt hier bedoeld?
- A culturreizen naar kuststeden zoals Barcelona met uitstapjes naar het binnenland
  - B goedkope strandvakanties voor jongeren met aanbiedingen voor het uitgaansleven
  - C korte vakanties in de hoofdstad Madrid met een bezoek aan een voetbalwedstrijd van Real Madrid
  - D trektochten in het Spaanse hooggebergte met verblijf in berghutten

bron 13

Aantal vakanties van Nederlanders naar verre bestemmingen

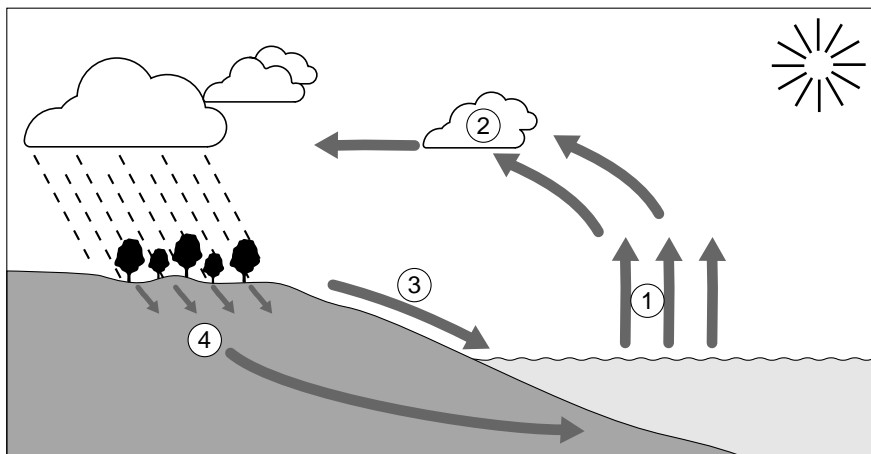

- 1p **26** In bron 13 staat het aantal vakanties van Nederlanders naar verre bestemmingen.
 Als je naar Nieuw-Zeeland kijkt, valt het op dat de meeste Nederlanders daar in de Nederlandse winter naartoe gaan.
 → Wat zal de reden zijn waarom Nieuw-Zeeland vooral in de Nederlandse winter het meest bezocht wordt?
- 1p **27** In bron 13 is te zien dat Egypte en Zuid-Afrika de meest populaire vakantiebestemmingen zijn van Nederlanders in Afrika. Er is wel een verschil in het soort vakantie die Nederlanders in beide landen doorbrengen.
 → Welk verschil in soort vakanties wordt hier bedoeld?

Omgaan met natuurlijke hulpbronnen

bron 14

De kringloop van het water

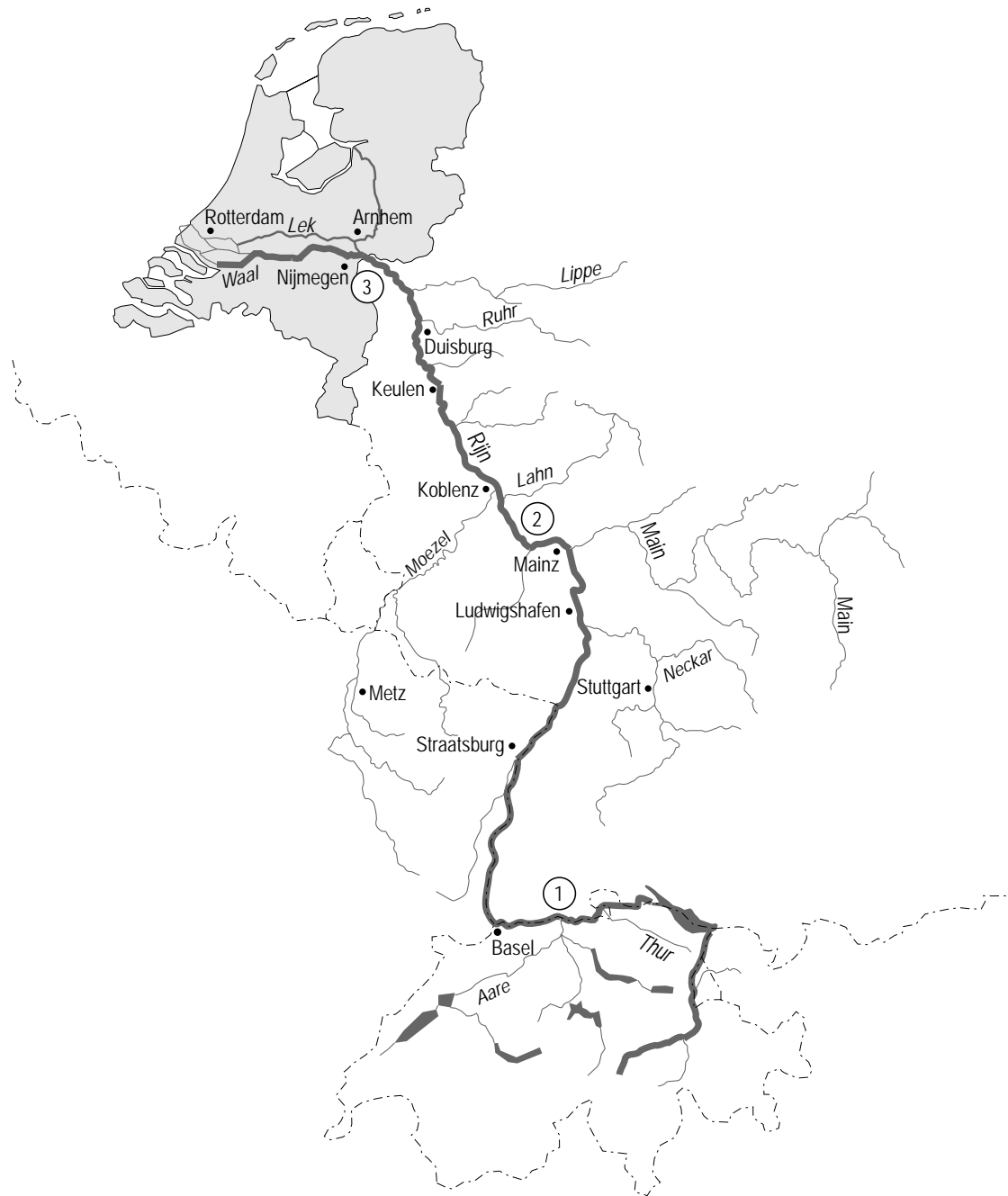

- 1p **28** In bron 14 staat de kringloop van het water afgebeeld. In deze tekening ontbreekt een belangrijk onderdeel van de kringloop. Dit is een onderdeel waarin het meeste zoet water is opgeslagen.
→ Welk onderdeel wordt hier bedoeld?
- 1p **29** In de tekening ontbreekt ook een pijl die van belang is voor de nuttige neerslag boven land.
→ Wat wordt bedoeld met de nuttige neerslag?
- 1p **30** Op de kaart in bron 15 wordt **X** van de Rijn aangegeven. Met cijfer 1 wordt **Y** van de Rijn aangegeven en met cijfer 3 **Z**.
Wat moet achtereenvolgens worden ingevuld bij **X**, **Y** en **Z**?

	X	Y	Z
A	de waterscheiding	de bovenloop	de benedenloop
B	de waterscheiding	de benedenloop	de bovenloop
C	het stroomgebied	de bovenloop	de benedenloop
D	het stroomgebied	de benedenloop	de bovenloop

- 1p **31** De wildwatervaarder op de foto van bron 16 wil graag een avontuurlijke tocht op de Rijn maken. De stroming kan daarbij voor hem niet wild genoeg zijn. Welk gedeelte van de Rijn is daarvoor het meest geschikt?
A het gedeelte bij cijfer 1
B het gedeelte bij cijfer 2
C het gedeelte bij cijfer 3

bron 15
De Rijn

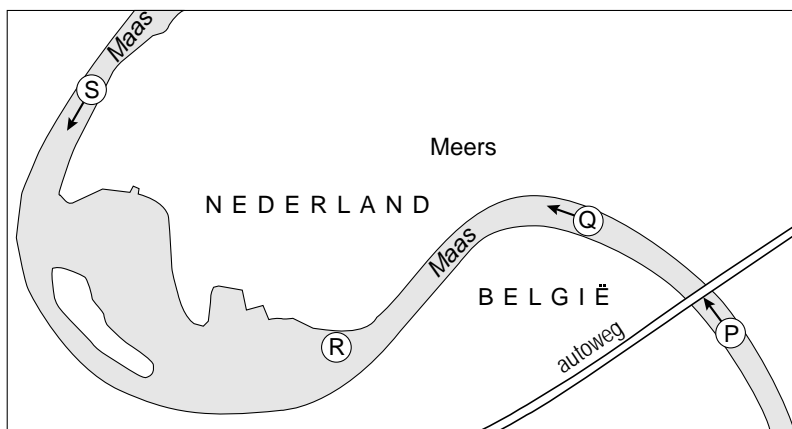

bron 16
Watersport

bron 17

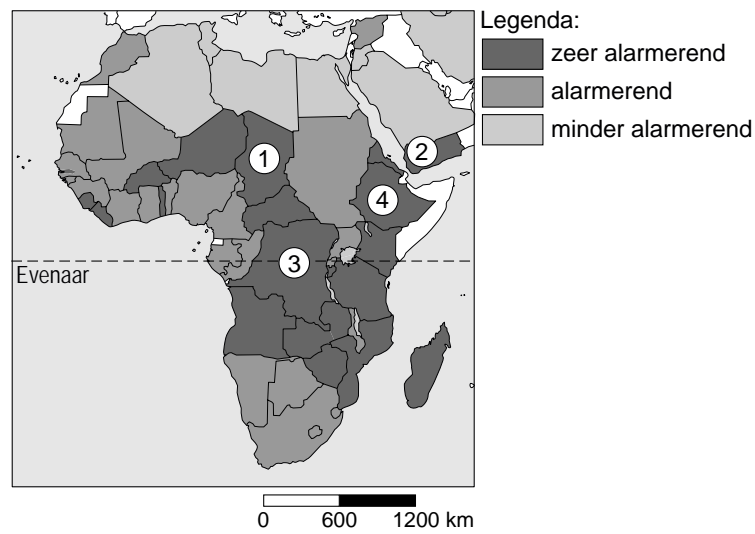
Een deel van de Maas in Zuid-Limburg

- 1p **32** Bij de letter R op de kaart van bron 17 wordt langs de Maas riviergrind afgegraven voor gebruik in de bouw.
→ Wordt hierdoor de kans op overstromingen van de Maas in Midden- en Noord-Limburg groter of kleiner? Noem een reden voor je keuze.
- 1p **33** Door verstedelijking neemt de hoeveelheid verhard oppervlak sterk toe. Stortbuien en langere natte perioden leiden daardoor vaker tot wateroverlast en soms zelfs tot ernstige overstromingen.
→ Geef een verklaring hoe wadi's in woonwijken dit probleem deels kunnen oplossen.
- 1p **34** Huishoudens gebruiken tweederde van al het leidingwater. Het meeste water, ongeveer 50 liter per dag, wordt gebruikt 1.
Welk antwoord moet er op de plaats van cijfer 1 worden ingevuld?
A door de wasmachine
B om de tuin te sproeien
C om te douchen

bron 18

Afrika lijdt honger

- 1p 35 De kaart van bron 18 laat het hongerprobleem zien in Afrika. In welk van de gebieden op de kaart zal honger zeer waarschijnlijk **niet** het gevolg zijn van droogte?
- A gebied 1 (Tsjaad)
  - B gebied 2 (Jemen)
  - C gebied 3 (Kongo)
  - D gebied 4 (Ethiopië)

bron 19

Nomaden die rondtrekken aan de rand van de Sahara in Afrika

bron 20

Leefwijze nomaden in Afrika

De traditionele manier van leven van de nomaden in Afrika wordt aangetast.

De nomaden aan de rand van de Sahara trekken rond met hun vee op zoek naar gras en water. Door de bevolkingsgroei en de verandering van het klimaat wordt dit steeds moeilijker. De vrouwen moeten steeds langer zoeken naar hout om te koken.

- 2p **36** Verwoestijning vormt een steeds groter probleem in de gebieden ten zuiden van de Sahara.
- Noem twee menselijke oorzaken voor de verwoestijning in dit gebied.
Gebruik de bronnen 19 en 20.

bron 21

Deltagebieden waarmee Nederland samenwerkt

- 2p **37** Nederland is een rijk land en heeft veel kennis op het gebied van waterbeheer in een delta.
 → Geef twee natuurlijke kenmerken van een delta.
- 1p **38** Gezien de kennis van Nederland op het gebied van waterbeheer wordt samengewerkt met minder ontwikkelde landen die ook in een delta liggen. Op de kaart van bron 21 staan drie van die deltagebieden aangegeven met de cijfers 1, 2 en 3.
 Welke landen horen achtereenvolgens bij delta 1, 2 en 3?

	delta 1	delta 2	delta 3
A	Zuid-Afrika	Indonesië	Bangladesh
B	Indonesië	Zuid-Afrika	Bangladesh
C	Bangladesh	Indonesië	Zuid-Afrika
D	Zuid-Afrika	Bangladesh	Indonesië
E	Bangladesh	Zuid-Afrika	Indonesië
F	Indonesië	Bangladesh	Zuid-Afrika

- 1p **39** Deltagebieden kunnen ook te maken krijgen met overstromingen door de zee. Drinkwaterbronnen worden hierdoor vaak onbruikbaar.
 → Noem een reden waarom drinkwaterbronnen hierdoor onbruikbaar worden.
- 2p **40** Veel mensen verdrinken bij dit soort overstromingen. Nog meer doden verwacht men echter meestal ná zo'n overstromingsramp.
 → Noem twee redenen waarom het dodental nog verder kan oplopen als gevolg van dit soort overstromingsrampen.

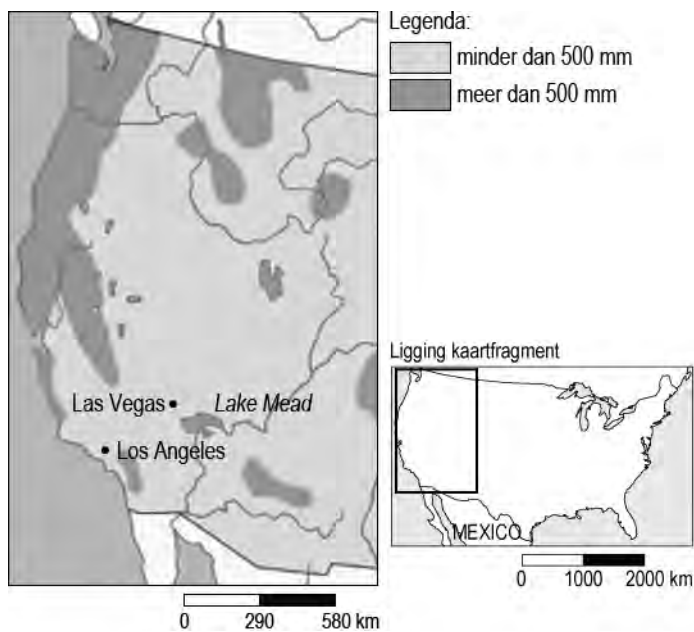
bron 22

Lake Mead

bron 23

Neerslagkaart westelijk deel Verenigde Staten

bron 24

Las Vegas kan bestaan dankzij Lake Mead, een gigantisch stuwmeer uit de jaren dertig. De stad is bekend door de vele beroemde casino's en gokpaleizen en trekt veel toeristen uit de hele wereld. Het meer levert ook water aan Los Angeles. In de buurt van Lake Mead en de grote steden Las Vegas en Los Angeles komt ook landbouw voor zoals de teelt van maïs en katoen. Wie vanaf de Hoover Dam een blik op het stuwmeer werpt, ziet een brede witte rand onder de chocoladebruine bergen (zie bron 22). Aan een steiger die te hoog is geworden en nutteloos aan de rotsen hangt, is een ladder naar beneden bevestigd. Het waterpeil daalt snel. Lake Mead is nu op de helft van zijn capaciteit. Volgens veel deskundigen is dat mede een gevolg van het versterkte broeikaseffect.

- 1p **41** Las Vegas ligt oostelijk van een hoge bergketen en kent een zeer droog klimaat.
→ Geef een verklaring voor het droge klimaat van Las Vegas met behulp van deze ligging.
- 2p **42** Noem een menselijke en een natuurlijke oorzaak voor de daling van het waterpeil in Lake Mead. Gebruik de bronnen 23 en 24.
- 1p **43** De daling van het waterpeil in rivieren en meren in dit deel van de Verenigde Staten bedreigt niet alleen de watervoorziening maar ook de energievoorziening in de steden.
→ Geef hiervoor een verklaring.
- 1p **44** Hotels in Las Vegas kunnen bijdragen aan een duurzaam watergebruik.
→ Geef een voorbeeld van hoe deze hotels dat kunnen doen.

bron 25

Brandstofmixen gebruikt voor elektriciteitsopwekking

brandstofmix	mix 1	mix 2	mix 3
kolen	38%	20%	16%
aardgas	22%	30%	32%
kernenergie	28%	32%	32%
hernieuwbare bronnen	12%	18%	20%
totaal	100%	100%	100%

- 1p **45** In bron 25 wordt aan klanten van een energiebedrijf duidelijk gemaakt waaruit verschillende brandstofmixen bestaan. Iedere mix is samengesteld uit verschillende energiebronnen. Klanten kunnen daarbij kiezen uit een combinatie van verschillende energiebronnen: kolen, aardgas, kernenergie en hernieuwbare bronnen.
Welke mix zal de meeste uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) veroorzaken?
A mix 1
B mix 2
C mix 3
- 2p **46** Noteer op het antwoordblad welke mix het meest duurzaam is. Noem twee redenen voor je keuze.
- 1p **47** In de tabel staan ook hernieuwbare bronnen. Voorbeelden van hernieuwbare bronnen zijn onder andere zon en wind.
→ Geef nog een ander voorbeeld van hernieuwbare bronnen.

bron 26

CO₂-productie in een aantal landen in 1992 en 2006

	Totale CO ₂ -productie in miljoenen tonnen in 1992	Totale CO ₂ -productie in miljoenen tonnen in 2006	CO ₂ -productie per inwoner in tonnen in 2006
Verenigde Staten	5080	5903	20,58
Land P	2475	6018	4,58
Japan	1078	1247	9,78
India	685	1293	1,16
Land Q	172	260	15,79
Land R	onbekend	156	2,00
Bangladesh	onbekend	44	0,30

- 1p **48** In de tabel van bron 26 wordt de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂-productie) van een aantal landen weergegeven. In de tabel zijn de namen van drie landen vervangen door de letters P, Q en R. Welke landen moeten worden ingevuld op de plaatsen van deze letters?

	P	Q	R
A	China	Egypte	Nederland
B	China	Nederland	Egypte
C	Nederland	China	Egypte
D	Nederland	Egypte	China

- 1p **49** In Kopenhagen is in 2009 een grote milieuconferentie geweest met 192 landen. Er werd gesproken over maatregelen om de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) te beperken. De armere landen zoals India en Bangladesh vonden dat de rijkere landen zoals de Verenigde Staten meer moeten betalen om de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) te beperken en de schadelijke gevolgen te verminderen.
→ Noem met behulp van bron 26 een argument waarom de rijkere landen meer moeten betalen dan de armere landen.
- 1p **50** Sommige rijke landen vinden dat zij het probleem niet alleen kunnen oplossen. Zij vinden dat ook landen zoals India meer moeten doen aan de beperking van de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂).
→ Noem met behulp van bron 26 een argument waarom ook een armer land zoals India meer maatregelen moet treffen.

Een leerling maakt voor aardrijkskunde een praktische opdracht over de milieuconferentie in Kopenhagen. In het verslag van de leerling staat de volgende tekst.

Landen moeten maatregelen nemen: de mens is het probleem!

De aarde wordt op temperatuur gehouden door gassen zoals koolstofdioxide (CO₂), die warmtestraling vasthouden in de dampkring. Door de verbranding van 1 brandstoffen stijgt de concentratie van koolstofdioxide (CO₂) en wordt het 2 versterkt.

Volgens voorspellingen van het klimaatbureau van de Verenigde Naties, zal niet alleen de temperatuur stijgen maar ook de 3.

- 2p **51** In de tekst zijn op de stippellijn drie begrippen weggelaten.
→ Welke begrippen horen op de stippellijnen te staan?
Neem de cijfers 1 tot en met 3 over op het antwoordblad en zet er de juiste begrippen achter.